

Мосцевенко Костянтин Євгенійович
*викладач кафедри економіки підприємств
та інформаційних технологій,
Львівський університет бізнесу та права*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-441-5-8>

ВЛАСТИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах підприємницька діяльність стикається з безліччю викликів, що вимагають ефективного забезпечення економічної безпеки. Система економічної безпеки підприємств повинна враховувати комплексний підхід, інтегруючи ключові властивості, такі як інтегрованість, гнучкість, проактивність, системність, адаптивність, стійкість та комплексність. Ці характеристики забезпечують здатність організації не лише протистояти загрозам, але й передбачати ризики, адаптуватися до змін та підтримувати стабільний розвиток навіть у нестабільному середовищі. Охарактеризуємо їх:

1. Інтегрованість. Інтегрованість у системі економічної безпеки підприємств є ключовою характеристикою, що забезпечує створення єдиного захисного механізму, який охоплює всі рівні та аспекти діяльності. Вона передбачає гармонійне поєднання стратегічних, тактичних і оперативних елементів управління, що сприяє ефективній протидії загрозам та стабільному розвитку підприємства. Завдяки інтегрованості політика безпеки стає невід'ємною частиною загальної бізнес-стратегії, забезпечуючи оптимальний розподіл ресурсів і неперервність інформаційних потоків. Наприклад, компанія Apple Inc. демонструє інтегрованість через системний підхід до безпеки продуктів, захисту інтелектуальної власності та управління ланцюгом поставок, що підтримує довіру клієнтів і захищає технології.

2. Гнучкість. Гнучкість у системі економічної безпеки означає здатність підприємства оперативно адаптуватися до змін середовища, реагувати на нові загрози та забезпечувати безперервність діяльності в умовах невизначеності. Вона вимагає технічної підготовленості, швидкості прийняття рішень, культурної адаптивності та відкритості до інновацій. Наприклад, Tesla, Inc. демонструє гнучкість через постійні інвестиції в новітні технології, що дозволяє компанії швидко адаптуватися до змін у технологічному середовищі та забезпечувати безпеку своїх продуктів.

3. Проактивність. Проактивність означає здатність підприємства передбачати потенційні ризики та розробляти стратегії їх запобігання до настання негативних наслідків. Вона передбачає постійний моніторинг середовища, аналіз даних та гнучкість стратегій. Наприклад, компанія Philips активно прогнозує загрози, інтегруючи передові рішення у свою діяльність, що дозволяє уникати ризиків і забезпечувати довгострокову стабільність.

4. Системність відображає цілісний підхід до економічної безпеки, враховуючи всі аспекти діяльності підприємства, їх взаємозв'язок та інтеграцію в загальну стратегію. Це включає фінансове планування, управління ризиками, кібербезпеку та інші елементи. Наприклад, Siemens AG впроваджує системний підхід, інтегруючи передові технології безпеки у всі рівні своєї діяльності.

5. Адаптивність. Адаптивність підкреслює здатність компанії швидко реагувати на зміни, пристосовувати стратегії та операції до нових умов. Вона вимагає розуміння ринкових тенденцій, технологій і внутрішніх процесів. Наприклад, Zara демонструє адаптивність завдяки своїй моделі управління ланцюгом поставок, що дозволяє швидко реагувати на зміну попиту.

6. Стійкість. Стійкість характеризується здатністю підприємства витримувати шоки та виклики, не втрачаючи ефективності. Вона охоплює фінансову, кібернетичну, кадрову та інші види стійкості. Наприклад, Toyota, після кризи 2011 року, впровадила стратегії диверсифікації виробництва та запасів, що підвищило її стійкість.

7. Комплексність. Комплексність забезпечує інтеграцію всіх аспектів захисту підприємства, охоплюючи фінанси, кібербезпеку, управління персоналом тощо. Вона передбачає врахування всіх можливих ризиків і розробку ефективних стратегій їх мінімізації. Наприклад, IBM використовує технології штучного інтелекту для аналізу та прогнозування загроз, інтегруючи ці рішення у свої продукти.

Забезпечення економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності вимагає системного підходу, що враховує ключові властивості: інтегрованість, гнучкість, проактивність, системність, адаптивність, стійкість та комплексність. Реалізація цих характеристик дозволяє підприємствам ефективно адаптуватися до змін середовища, передбачати потенційні ризики, оптимізувати ресурси та забезпечувати стабільний розвиток. Використання кращих практик світових компаній, таких як Apple, Tesla, Siemens, Zara, Toyota, Philips та IBM, демонструє, що інтеграція цих підходів є запорукою конкурентоспроможності та довгострокової стійкості підприємств у сучасних умовах.

Література:

1. Polozova, T., Stepanenko, S., Murzabulatova, O., & Ponomarov, S.P. (2023) Specific of the creation and functioning of the financial and economic security system of business entities. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, no. 8(3), pp. 70–77. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-3-10>

2. Shumilina, V., & Poluyan, V. (2021) Analysis of economic security of the business entity. DOI: https://doi.org/10.26526/CHAPTER_60258635899182.47583459

3. Vivchar, O. (2016) Management System Interpreting Financial and Economic Security Business in Economic Processes. *Journal on Mathematics Education*, no. 11, pp. 947–959.

4. Kulagina, Z., Kuchukova, N., & Mukhamadieva, E. (2020) Improving accounting, tax and management information systems as a factor in ensuring the economic security of an organization. DOI: <https://doi.org/10.17122/2541-8904-2020-3-33-66-72>

5. Bayboboeva, F. (2023) Issues of financial security in ensuring the economic security of business subjects. *Economics and Innovative Technologies*. DOI: https://doi.org/10.55439/eit/vol11_iss2/i12